

Statenstuk 2017-777

Regeling Binnenstadfonds (M 2016-22)

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Omgevingsbeleid op 15 februari 2017
- Provinciale Staten op 8 maart 2017
- fatale beslisdatum: 8 maart 2017

Behandeld door de heer C Zaat, telefoonnummer (0592) 36 51 69, e-mail c.zaat@drenthe.nl

Portefeuillehouder: de heer H. Brink

Inleiding

a. Algemeen

In 2016 heeft de provincie, samen met de gemeenten, de retailagenda 2016-2019 opgesteld. Hierin is nadrukkelijk de noodzaak voor herstructurering van de binnensteden inzichtelijk gemaakt. Daarnaast is op 13 juli 2016 in Provinciale Staten bij de behandeling van de Voorjaarsnota de motie Binnenstadfonds (M 2016-22) aangenomen. Zowel in de retailagenda als in de motie is geconstateerd dat de problemen van de Drentse binnensteden vragen om een actieve houding van de provincie. Ook is door de HEMA-gemeenten (Hoogeveen, Emmen, Meppel en Assen) en Coevorden een verzoek gedaan tot het instellen van een Binnenstadfonds.

Door het aannemen van de motie is besloten een Binnenstadfonds in te stellen waar de genoemde steden een beroep op kunnen doen om de noodzakelijke ingrepen in de binnenstad financieel aan te jagen en (mede) mogelijk te maken. De motie wordt in de voorliggende regeling nader uitgewerkt.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid

De inzet zal moeten leiden tot het behoud dan wel uitbreiding van de economie en werkgelegenheid in de binnenstad.

d. Participatie

De aanpak van de binnenstad vraagt van de gemeenten om een nadere afstemming van hun plannen tussen de ondernemers, pandeigenaren, woningstichting, andere betrokkenen en belangenvertegenwoordigers in het kernwinkelgebied.

Advies

1. In te stemmen met een bedrag van € 13 miljoen voor het Binnenstadfonds
2. In te stemmen met de dekking van de middelen voor de uitvoering van de Regeling Binnenstadfonds uit de Reserve Investeringsagenda en deze onttrekking te verwerken in de 1^e Bestuursrapportage 2017
3. In te stemmen met de verdeling per gemeente
4. Kennis te nemen van de subsidieregeling Binnenstadfonds

Beoogd effect

Het tot stand brengen van robuuste, toekomstbestendige, compacte binnensteden met minder structurele leegstand.

De binnensteden aanpassen aan hedendaagse en toekomstige behoeften van de gebruikers.

Het terugdringen van het aantal m² winkelvloeroppervlak.

De vrijkomende winkelruimte herstructureren of van een andere functie voorzien.

De noodzakelijke ingrepen financieel aanjagen en (mede) mogelijk maken.

De kwaliteit van het kernwinkelgebied versterken.

Argumenten

1.1 Goed functionerende binnensteden zijn belangrijk voor de vitaliteit van Drenthe

Detailhandel en horeca zijn belangrijke ingrediënten in de binnensteden van Drenthe en medebepalend voor het vestigingsklimaat, de leefbaarheid en ondersteuning voorzieningenniveau. Goed functionerende binnensteden hebben een uitstralend effect op de leefbaarheid van de gehele regio.

Door internet, de demografische ontwikkelingen en de veranderende economie sluiten inrichting en aanbod in het kernwinkelgebied niet meer aan bij de wensen en behoeften van de consument. Het teruglopend bezoek leidt tot leegstand, verpauperde (winkel)straten en daling van de werkgelegenheid in de detailhandel. Zonder ingrepen ontstaat er een vicieuze cirkel waarin de binnensteden afglijden.

1.3 Opgave is complex, groot en kostbaar

De opgave van leegstand en leefbaarheid is groot, kostbaar én urgent. Ook de provincie Drenthe heeft baat bij goed functionerende binnensteden om zowel de eigen bevolking als de bezoekers aan de provincie te kunnen ontvangen en te voorzien in hun behoeften. Een robuuste toekomstbestendige binnenstad vormt een aantrekkelijk en gevarieerd vestigingsklimaat voor wonen, werken, cultuur en leisure. De binnenstedelijke problematiek is te groot en complex om door de gemeenten zelfstandig te worden opgelost. Met dit budget kan een beweging in de goede richting op gang worden gebracht.

Hoewel we met deze bijdrage niet de gehele problematiek van de binnenstad kunnen oplossen, is het wel een aanzet om de gewenste herstructurering in gang te zetten.

2.1 Budget kan niet uit de exploitatiebegroting 2017 gedekt worden

In de Reserve Investeringsagenda zijn voldoende middelen beschikbaar en is rekening

gehouden met deze onttrekking.

3.1 Verdeling gebaseerd op opgave steden

De binnenstedelijke (Retail-)problematiek treft niet alleen de HEMA-steden maar ook de stedelijke kernen van Coevorden, Beilen en Roden. Coevorden is qua vastgoed- en stedelijke problematiek vergelijkbaar met de HEMA-steden. Beilen en Roden hebben een vergelijkbare centrumfunctie voor consumenten in hun verzorgingsgebied.

De omvang van de problematiek verschilt per kernwinkelgebied, op basis van een inschatting van de opgaven en kosten is de verdeelsleutel over de verschillende kernen opgesteld.

3.2 Het Binnenstadfonds is gericht op 7 kernwinkelgebieden

Het Binnenstadfonds is gericht op een 7-tal kernwinkelgebieden met aanloopstraten (HEMA en RoBeCo). Dit zijn de centrale kernen in de verzorgingsstructuur van Drenthe.

De regeling heeft het commitment van de betrokken gemeenten. Cofinanciering (vanuit de gemeentelijke overheid en andere belanghebbenden) is nadrukkelijk randvoorwaarde voor het beschikken van geld uit het Binnenstadfonds. De provinciale bijdrage kan maximaal 33% van de projectkosten bedragen.

Alle 12 Drentse gemeenten kunnen daarnaast gebruikmaken van het Herstructureringsfonds (in voorbereiding) voor de transformatie- en herontwikkelingsopgaven buiten deze 7 kernwinkelgebieden (nb. stapeling van deze subsidies wordt niet toegestaan).

4.1 Draagt bij aan doelstellingen uit collegeakkoord

Met dit Binnenstadfonds is de provincie beter in staat om de doelstellingen uit het collegeakkoord 2015-2019 'ruimtelijke kwaliteit' en 'bevorderen binnensteden met een eigen karakteristiek' te realiseren. Het heeft een positief effect op duurzaamheid (effectief ruimtegebruik), werkgelegenheid (retail), bereikbaarheid, sociale cohesie (stedelijke samenhang, participatie) en zichtbaarheid (wegnemen leegstand) en draagt bij aan de doelen van de investeringsagenda (werkgelegenheid, duurzaamheid).

4.2 Regeling ondersteunt concrete en realistische plannen

Met het Binnenstadfonds stimuleren en ondersteunen wij concrete en realistische plannen van gemeenten. Het Binnenstadfonds is gericht op de aanpak van de leegstand, het terugdringen van het aantal m² winkelvloeroppervlak en/of het functieverlies van de binnensteden (kernwinkelgebied). Hierbij kan functiewijziging ten behoeve van wonen of cultuur een oplossing bieden.

4.3 Zorgt voor versnelling in planvorming

De financiering vanuit de provincie zal leiden tot een versnelling in planvorming, mede omdat in de regeling ook budget beschikbaar is als procesgeld. Idealiter leidt deze financiering tot een gemeentelijke aanpak binnenstad met daarin het geheel aan opgaven voor herstructurering, herbestemming en ruimtelijke kwaliteit, passend bij de gewenste profilering en karakteristiek van de stad.

Tijdsplanning

Na besluitvorming door PS over de regeling, wordt de regeling gepubliceerd en per 1 april 2017

opengesteld. De regeling heeft een looptijd tot en met 1 september 2019 waarbij uitvoering en realisatie een langere doorloop kennen.

Financiën

De hoogte van de beschikbare middelen is bepaald op € 13 miljoen, met een looptijd tot en met 2019, en verdeeld op de volgende wijze (indicatief naar jaren):

	totaal	2017	2018	2019
Binnenstadfonds	<i>13 miljoen</i>	<i>6 miljoen</i>	<i>5 miljoen</i>	<i>2 miljoen</i>

De middelen voor de uitvoering van de Regeling Binnenstadfonds worden gedekt door een bijdrage uit de Reserve Investeringsagenda.

De middelen worden op de volgende wijze verdeeld over de genoemde gemeenten:

Assen	<i>3 miljoen</i>
Emmen	<i>3 miljoen</i>
Hoogeveen	<i>2 miljoen</i>
Meppel	<i>2 miljoen</i>
Coevorden	<i>1,5 miljoen</i>
Beilen	<i>0,75 miljoen</i>
Roden	<i>0,75 miljoen</i>
	<i>13 miljoen</i>

De provinciale bijdrage kan maximaal 33% van de projectkosten bedragen, cofinanciering (vanuit de gemeentelijke overheid en derden) is nadrukkelijke randvoorwaarde voor het beschikken van geld uit het Binnenstadfonds.

Monitoring en evaluatie

Via de beschikkingen aan de betreffende gemeenten worden de monitoring en de rapportering geregeld. Via de reguliere P&C-cyclus zal periodiek bundeling plaatsvinden en rapportage aan Provinciale Staten. Na afloop van de regeling zal deze geëvalueerd worden.

Communicatie

Na instemmen van Provinciale Staten worden betrokken gemeenten geïnformeerd over de regeling en zal er overleg plaatsvinden over de planontwikkeling.

Bijlagen

1. Regeling Binnenstadfonds

Ter inzage in kamer C0.39

Niet van toepassing

Assen, 17 januari 2017

Kenmerk: 3/3.5/2017000120

Gedeputeerde Staten voornoemd,

dr.h.c. J. Tichelaar, voorzitter

mevrouw mr. A.M. van Schreven, secretaris

/coll.

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 17 januari 2017, kenmerk 3/3.5/2017000120;

BESLUITEN:

1. in te stemmen met een bedrag van € 13 miljoen voor de uitvoering van de Regeling Binnenstadfonds
2. in te stemmen met de dekking van de kosten voor de uitvoering van de Regeling Binnenstadfonds uit de Reserve Investeringsagenda
3. in te stemmen met de verdeling per gemeente
4. kennis te nemen van de subsidieregeling Binnenstadfonds

Assen, 8 maart 2017

Provinciale Staten van Drenthe,

, griffier

, voorzitter

/coll.

Uitvoeringsregeling Binnenstadfonds

Artikel 1 Begripsbepalingen

- a. binnenstad: het (kern-)winkelgebied/centrum en uitlopers hiervan inclusief aanloopstraten;
- b. Asv: de Algemene Subsidieverordening Drenthe 2017;
- c. proceskosten: kosten die noodzakelijkerwijs gemaakt moeten worden vooruitlopend op het binnenstadplan;
- d. uitvoeringskosten: kosten die betrekking hebben op de uitvoering van (delen van) het binnenstadplan.

Artikel 2 Doel

De subsidie heeft tot doel het tot stand brengen van robuuste, toekomstbestendige, compacte binnensteden met minder structurele leegstand. Dit door o.a. het reduceren van winkelvloeroppervlaktes in kernwinkelgebieden van de zeven grootste kernen in Drenthe, die te kampen hebben met krimp, winkelsluiting en leegstand. De subsidie draagt hieraan bij door de gemeenten financieel te ondersteunen bij de herstructurering en herbestemming van deze kernwinkelgebieden.

Artikel 3 Subsidiabele activiteiten

Subsidie kan worden verstrekt voor de uitvoering van een gemeentelijk 'binnenstadplan' dat een blijvend positief effect heeft op het terugdringen van leegstand en het terugdringen van functieverlies en leidt tot een robuuste toekomstbestendige binnenstad.

Artikel 4 Doelgroep

Subsidie wordt uitsluitend verstrekt aan de gemeenten; Assen, Coevorden, Emmen, Hoogeveen, Meppel, Midden-Drenthe en Noordenveld ten behoeve van binnenstadplannen van de kernen (respectievelijk) Assen, Coevorden, Emmen, Hoogeveen, Meppel, Beilen en Roden.

Artikel 5 Aanvraag

1. Het activiteitenplan conform artikel 2.3, lid 2a Asv bevat:
 - a. een binnenstadplan met uitvoeringsprogramma;
 - b. de gewenste profilering en karakteristiek van de gemeente;
 - c. het geheel aan opgaven voor herstructurering, herbestemming en ruimtelijke kwaliteit, die passen bij de gewenste profilering en karakteristiek van de stad.
2. Het binnenstadplan geeft in ieder geval antwoord op:
 - a. bijdrage van het plan op een compactere en aantrekkelijke binnenstad;
 - b. de karakteristiek van de binnenstad (binnen de regio/provincie);
 - c. het effect van het plan op de leegstand;
 - d. op welke manier aan het plan wordt bijgedragen door stakeholders en belangenvertegenwoordigers.
3. De begroting conform artikel 2.3, lid 2b Asv bevat een exploitatieraming en planning voor de projecten welke uitgevoerd gaan worden met het geld uit het fonds, waarbij ook aangegeven wordt welke partijen en in welke mate, mede-investeren in geld of op welke andere manier zij een bijdrage leveren.

Artikel 6 Weigeringsgronden

Een subsidie wordt geweigerd indien er sprake is van stapeling met andere provinciale subsidies.

Artikel 7 Toetsingscriteria

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen dient er een gemeentelijke cofinanciering te zijn van minimaal 33,33%.
2. Om voor subsidie in aanmerking te komen wordt getoetst aan de volgende criteria:
 - a. Zijn de in het binnenstadplan voorgestelde ingrepen gericht op het op een efficiënte en haalbare wijze terugdringen van het aanbod aan winkelvloeroppervlak;
 - b. Hebben de voor subsidie voorgestelde ingrepen een positief effect op de voortgang van de realisatie van het binnenstadplan;
 - c. Zijn de voor subsidie voorgestelde ingrepen gericht op het structureel terugdringen van de leegstand en het functieverlies in het kernwinkelgebied.

Artikel 8 Subsidiabele kosten

Voor zover noodzakelijk en adequaat in relatie tot het doel van de subsidie komen de volgende kosten voor subsidie in aanmerking:

- a. alle kosten zoals opgenomen in de begroting van het binnenstadplan;
- b. proceskosten, met een maximum van 10% van de totale subsidiabele kosten.

Artikel 9 Subsidiehoogte

De hoogte van de subsidie bedraagt maximaal 33,33% van de totale subsidiabele kosten met een maximum van het gepubliceerde subsidie(deel)plafond per gemeente.

Artikel 10 inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 april 2017 en vervalt op 1 september 2019.

Artikel 11 Citeertitel

Deze regeling wordt aangehaald als: "Uitvoeringsregeling Binnenstadfonds".